

Motion till riksdagen 2019/20:2328

av **Hans Ekström m.fl. (S)**

Mälaren

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Mälaren och andra viktiga vattentäkter måste skyddas för dricksvattenförsörjningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mälaren är Sveriges tredje största sjö och är av mycket stor betydelse för Mälardalsregionen och Sverige. Sjön fungerar som farled för transporter och som rekreationsyta för båtliv. Mälaren försörjer omkring tre miljoner människor boende i Mälardalen och Stockholmsregionen med dricksvatten.

Många vattenverk använder Mälarens vatten. Det innebär att beroendet av grundvatten i Sveriges befolkningstätaste region är mindre än på andra håll i landet.

Regionen är därför beroende av att Mälaren verkligen kan fungera som dricksvattentäkt. Ett större utsläpp i sjön, eller i dess tillflöden, skulle få mycket allvarliga konsekvenser för hela Mälardalen.

Sverige är ett land som har bra dricksvatten. Klimatförändringarna kommer dock innebära att vi tvingas förbereda oss för ökade förekomster av vatten med en sämre kvalitet. Riskerna för vattenburen smitta och kemiska föroreningar kommer troligen öka ifall nederbörden och översvämningar ökar.

Enligt 3 kap. 8 § andra stycket miljöbalken (MB) ska områden som är av riksintresse för vattenförsörjningsanläggningar skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Bestämmelsen innebär att kommuner och statliga myndigheter ska ta hänsyn till dessa områden t.ex. genom att inte planera för eller lämna tillstånd till sådana verksamheter inom eller i närheten av områdena som kan hindra eller påtagligt försvåra anläggningarnas utnyttjande.

Bedömningen av om en åtgärd kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet måste alltid göras i samband med plan- eller tillståndsbeslut som berör områden av riksintres-

se. Det här kan innebära att nya verksamheter och åtgärder som planeras i närheten antingen måste lokaliseras till annan plats eller att det måste ställas särskilda krav på hänsyn för att de ska kunna tillåtas i närheten av området. Det kan även bli aktuellt att reservera mark för att anläggningen i framtiden ska kunna brukas på ett rationellt sätt.

Det som skyddas vid en sådan process är dock enligt den nuvarande lagstiftningen själva anläggningen, alltså den fastighet där vattnet tas upp. Många svenska kommuner, inte minst i Mälardalen, använder emellertid sjövattnet som dricksvatten. Råvattentäkten är då själva sjön snarare än en specifik anläggning.

Om havsnivån stiger riskeras stora saltvatteninträngningar, vilket skulle innebära stor påverkan på ekosystemet i Mälaren.

För att skydda Mälaren kan det bli aktuellt i framtiden att bygga skyddande barriärer eller att höja Mälaren i samma takt som havet stiger. Klimatförändringar väntas leda till höjda vattennivåer i Mälaren och markområden runt om sjön riskerar att utsättas för översvämning och dränkas, vilket medför risk för föroreningar. För att skydda dricksvattnet behöver en rad åtgärder vidtas. Bland annat måste kapaciteten för att snabbare kunna tömma sjön öka för att minska risken för översvämning.

Det är av yttersta vikt att Mälaren skyddas och värnas för att också i framtiden kunna utgöra en viktig dricksvattentäkt.

Hans Ekström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Fredrik Olovsson (S)